

ПРОТОКОЛ № 5

засідання робочої групи з підготовки пропозицій до проектів
Стратегії розвитку Донецької області на період до 2027 року та плану
заходів з її реалізації за стратегічним напрямом
«Економічний розвиток і зайнятість населення»

м. Краматорськ
вул. Аероклубна, буд. 1

06 серпня 2019 року
14³⁰

ПРИСУТНІ: учасники робочої групи, запрошені (за списком).

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Відкриття засідання робочої групи
2. Обговорення результатів виконання протоколу четвертого засідання робочої групи. Презентація проекту загального SWOT-аналізу та SWOT-матриці порівняльних переваг, викликів та ризиків Донецької області
3. Визначення стратегічних, операційних цілей та завдань за напрямом діяльності робочої групи

1. Слухали:

Про результати виконання протоколу четвертого засідання робочої групи, а також результати формування SWOT-аналізу та SWOT-матриці порівняльних переваг, викликів та ризиків Донецької області

Виступили:

Жукова Дар'я Валеріївна

заступник директора департаменту –
начальник управління розвитку реального
сектору економіки департаменту
економіки облдержадміністрації, секретар
робочої груп

2. Слухали:

Про визначення стратегічних, операційних цілей та завдань за напрямом діяльності робочої групи

В обговоренні взяли участь:

Баєвська Р.О., Вінюков О.О., Власова В.В., Гришина Н.В., Жукова Д.В.,
Жулій А.М., Кучеров А.В., Ляшенко В.І., Макогон Ю.В., Токунова А.В.

ВИРІШИЛИ:

1. Результати виконання протоколу четвертого засідання робочої групи взяти до відома.
2. Схвалити проекти SWOT-аналізу та SWOT-матриці порівняльних

переваг, викликів та ризиків Донецької області (додаються) та рекомендувати їх для оприлюднення на офіційному веб-сайті облдержадміністрації та у соціальних мережах.

3. Секретарю робочої групи з урахуванням пропозицій, висловлених під час засідання робочої групи, скласти проект визначень стратегічної цілі, оперативних цілей та завдань за напрямом діяльності робочої групи та надати його учасникам робочої групи для опрацювання.

до 16 серпня 2019 року

4. Учасникам робочої групи надати секретарю робочої групи (strategy.dn.2027@gmail.com) пропозиції та зауваження до визначень стратегічної цілі, оперативних цілей та завдань за напрямом діяльності робочої групи.

до 23 серпня 2019 року

5. Під час проведення шостого засідання робочої групи передбачити презентацію переліку стратегічних цілей, оперативних цілей та завдань, сформованих з урахуванням пропозицій та зауважень учасників усіх робочих груп.

до 30 серпня 2019 року

Протокол вела:

Секретар робочої групи

Д.В. Жукова

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕННЯ SWOT-АНАЛІЗУ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

S_СИЛЬНІ СТОРОНИ

- S1** Висока концентрація покладів природних корисних копалин
- S2** Потужний промисловий та енергетичний комплекси з ланцюжками «сировина-виробництво-збут», а також лідерськими позиціями за окремими напрямками виробництва
- S3** Суттєва ресурсна база для розвитку агропромислового виробництва
- S4** Наявність промислових майданчиків, логістично привабливих для створення індустріальних та технологічних парків
- S5** Культурна спадщина та унікальний природний і рекреаційний потенціал, як база для розвитку туризму
- S6** Високий освітній рівень та інтелектуальний потенціал населення
- S7** Розгалужена мережа закладів вищої освіти
- S8** Істотний потенціал для розвитку системи кардіохірургії
- S9** Потужні традиції підготовки спортивних кадрів
- S10** Активна молодь, яка готова втілювати ідеї для впровадження змін

W_СЛАБКІ СТОРОНИ

- W1** Тимчасова окупація частини території регіону
- W2** Негативні демографічні тенденції з поглибленням гендерного дисбалансу
- W3** Високий рівень безробіття через диспропорції між попитом та пропозицією робочої сили
- W4** Брак кваліфікованих кадрів у найбільш затребуваних галузях та сферах
- W5** Ускладненість транспортно-логістичних зв'язків
- W6** Структурні деформації існуючої економічної системи
- W7** Невідповідність наявної наукової, інноваційної та підприємницької інфраструктури сучасним потребам розвитку
- W8** Негативний імідж регіону на національному та міжнародному рівнях
- W9** Інформаційна ізоляваність та низький рівень обізнаності населення (особливо вздовж лінії розмежування)
- W10** Значні диспропорції у соціально-економічному розвитку територій
- W11** Відсутність рівного доступу населення до якісних послуг, у тому числі через недостатній рівень інклюзивності закладів, що їх надають
- W12** Високий ступінь зносу житлово-комунального господарства та житлового фонду
- W13** Відсутність альтернативного джерела водопостачання для населення та галузей економіки (особливо вздовж лінії розмежування)
- W14** Відсутність цілісної тривірневої системи надання медичної допомоги
- W15** Недостатність культурно-дозвілєвої, спортивної та туристичної інфраструктури (у тому числі інклюзивної) для забезпечення гармонійного фізичного та духовного розвитку населення
- W16** Поширеність соціально небезпечних хвороб
- W17** Недосконалість системи реагування на надзвичайні ситуації
- W18** Значне забруднення довкілля, у тому числі через істотне техногенне навантаження на нього
- W19** Слабкість системи забезпечення особистої безпеки жителів, у тому числі в умовах бойових дій

O_МОЖЛИВОСТІ

- O1** Завершення військового конфлікту
- O2** Реалізація проектів міжнародних організацій, залучення міжнародної технічної допомоги
- O3** Успішне впровадження реформи децентралізації та інших загальнодержавних галузевих реформ
- O4** Диверсифікація ринків збуту через реалізацію положень Угоди про асоціацію з Європейським Союзом
- O5** Розвиток електронного урядування та цифрової економіки
- O6** Посилення комунікації «освіта-бізнес», розвиток механізмів дуальної освіти через реалізацію Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти
- O7** Зняття мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення
- O8** Нормативне врегулювання передачі закладів професійної (професійно-технічної) освіти до обласної комунальної власності
- O9** Законодавче врегулювання питань надання інформаційно-бібліотечних послуг населенню в умовах децентралізації
- O10** Розвиток унікальної регіональної інноваційної системи безпеки
- O11** Розширення діяльності щодо гуманітарного розмінування
- O12** Функціонування автоматизованої системи моніторингу довкілля
- O13** Розбудова системи цивільного захисту в об'єднаних територіальних громадах
- O14** Формування системного підходу до поводження з відходами в регіоні

T_ЗАГРОЗИ

- T1** Ескалація бойових дій / «заморожування» військового конфлікту / збереження ситуації, яка склалася
- T2** Неконтрольований вплив негативних тенденцій, що відбуваються на тимчасово окупованих територіях
- T3** Подальше падіння інвестиційної привабливості регіону
- T4** Втрата конкурентоспроможності провідних секторів економіки
- T5** Нестабільність курсу національної валюти та ситуації на зовнішніх ринках
- T6** Скорочення закордонної фінансової підтримки заходів з відновлення інфраструктури регіону
- T7** Недофінансування інвестиційних проектів та проектів регіонального розвитку за рахунок бюджетних коштів
- T8** Подальше падіння престижу професійної освіти
- T9** Відсутність ефективних механізмів комплексного державного та громадського контролю за дотриманням норм природоохоронного законодавства
- T10** Несправедливий розподіл коштів екологічного податку між державним та місцевим рівнями
- T11** Подальше погіршення демографічної ситуації
- T12** Розташування регіону в зоні ризикованого землеробства
- T13** Збільшення кількості аварій на об'єктах інфраструктури, обумовлених наростаючим зносом основних фондів та бойовими діями
- T14** Підвищення соціальної напруженості та зростання недовіри населення до влади

ХАРАКТЕРИСТИКА ПОРІВНЯЛЬНИХ ПЕРЕВАГ, ВИКЛИКІВ ТА РИЗИКІВ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ (SWOT-матриця Донецької області)

У даному розділі наведені стратегічно важливі логічні взаємозв'язки між внутрішніми (сильні та слабкі сторони) та зовнішніми (можливості та загрози) факторами, які були виявлені на основі SWOT-аналізу.

Зазначені зв'язки дозволяють визначити стратегії подальших дій, в основу яких можуть бути покладені наступні чинники:

порівняльні переваги, тобто найбільш важливі сильні сторони регіону, які спираються на зовнішні можливості та можуть надати істотний поштовх для розвитку регіону;

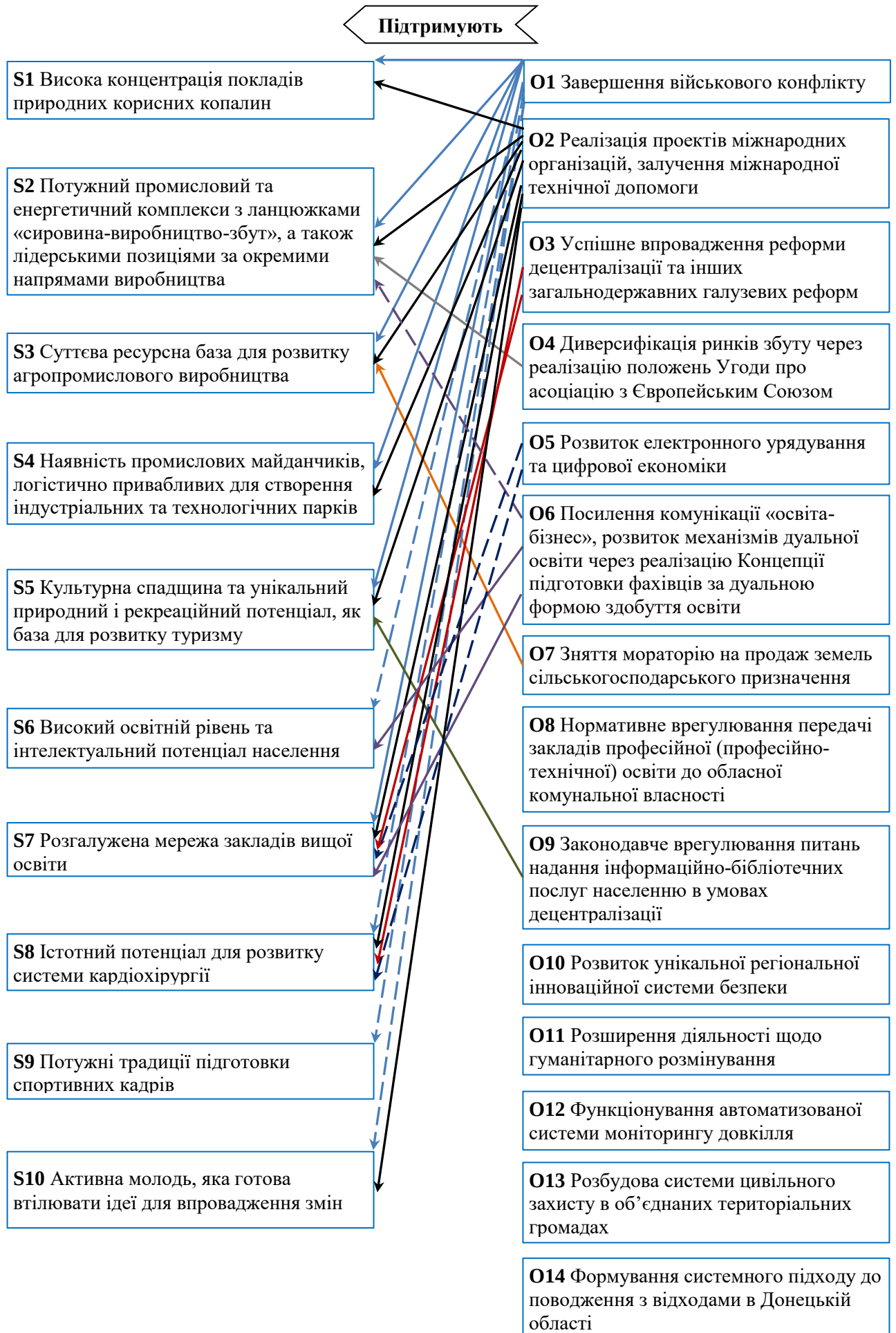
виклики, тобто використання зовнішніх сприятливих тенденцій для зменшення вразливості регіону та мінімізації негативних наслідків існування його слабких сторін;

ризики, тобто врахування найбільш імовірних зовнішніх загроз, які впливають на найбільш слабкі сторони регіону.

Зв'язки, позначені суцільними лініями, відповідають сильному впливу зовнішнього середовища на внутрішні чинники розвитку області, пунктирними лініями – слабкий (опосередкований) вплив.

Виявлені зв'язки стануть основою для формулювання стратегічних та операційних цілей розвитку області на довгострокову перспективу.

ПОРІВНЯЛЬНІ ПЕРЕВАГИ

Завдяки реалізації сприятливих можливостей найбільшу підтримку можуть отримати наступні сильні сторони Донецької області:

S2 Потужний промисловий та енергетичний комплекси з ланцюжками «сировина-виробництво-збут», а також лідерськими позиціями за окремими напрямками виробництва

Донецька область посідає друге місце серед інших регіонів за обсягом реалізованої промислової продукції, має найбільш потужні ланцюжки «сировина-виробництво-збут» у металургійному та енергетичному комплексах, а також забезпечує істотну частку національного виробництва продукції солі кам'яної (майже 99%); каменю, піску та глини (40%), вугілля кам'яного (35%); машин та обладнання для металургії (87%); чавуну (40%); сталі (37%); прокату готового (35%); коксу (46%); декоративних керамічних виробів (47%), вогнетривких виробів (33%) тощо.

Найбільш сприятливий вплив на використання цієї сильної сторони матиме припинення військового конфлікту (а отже – повернення під контроль української влади істотної частини промислового потенціалу, відновлення порушених економічних та господарських зв'язків), реалізація проектів міжнародних організацій, спрямованих на підтримку окремих видів економічної діяльності, а також використання можливості виходу на нові ринки збуту завдяки реалізації Угоди про асоціацію з Європейським Союзом та іншими країнами - важливими торговельними партнерами (у тому числі шляхом адаптації до нових стандартів та технічних регламентів на продукцію відповідно до вимог Європейського Союзу).

З точки зору кадрового забезпечення промислового та енергетичного виробництва, важливе значення матиме посилення взаємодії між закладами освіти та суб'єктами підприємництва, розвиток механізмів дуальної освіти. Це сприятиме підвищенню рівня професійної підготовки кадрів відповідно до реальних потреб економіки.

S3 Суттєва ресурсна база для розвитку агропромислового виробництва

На територію області (включаючи тимчасово окуповану територію) припадає майже 5% сільськогосподарських угідь України (з них 81% - рілля, 14% - пасовища), які характеризуються високою природною родючістю.

Найбільш сприятливий вплив на використання цієї сильної сторони матиме припинення військового конфлікту (а отже – повернення під контроль української влади істотної частини земельних ресурсів та виробничих потужностей, придатних для розвитку агропромислового комплексу), зняття мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення (який відповідно до діючого законодавства діятиме до 01.01.2020), що сприятиме суттєвому підвищенню надходжень зовнішніх та внутрішніх інвестицій.

Також серед суттєвих можливостей – реалізація проектів міжнародних

організацій з підтримки розвитку окремих напрямів сільськогосподарського виробництва (зокрема, проекти Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), Глобального економічного фонду (GEF), Горизонт Капітал (Horizon Capital) тощо).

S7 Розгалужена мережа закладів вищої освіти

Мережа вищої освіти Донецької області представлена 50 закладами; навчальний процес забезпечують понад 4 тис. педагогічних та науково-педагогічних працівників. Об'єднує керівництво провідних закладів вищої освіти та наукових установ регіону Донецький науковий центр НАН та МОН України, який також має потенціал ядра регіональної інноваційної системи, міждержавних науково-освітніх та інноваційних просторів.

Серед важливих зовнішніх чинників ефективного використання наявного потенціалу вищої освіти – доступ закладів вищої освіти до міжнародних проектів та програм, успішне впровадження національної освітньої реформи, налагодження більш тісної взаємодії з підприємствами для підвищення якості підготовки спеціалістів, затребуваних на ринку праці. Припинення військового конфлікту, повернення під контроль української влади освітньої бази та наукового потенціалу, який на теперішній час залишається на тимчасово окупованих територіях регіону, також може істотно підтримати цю сильну сторону.

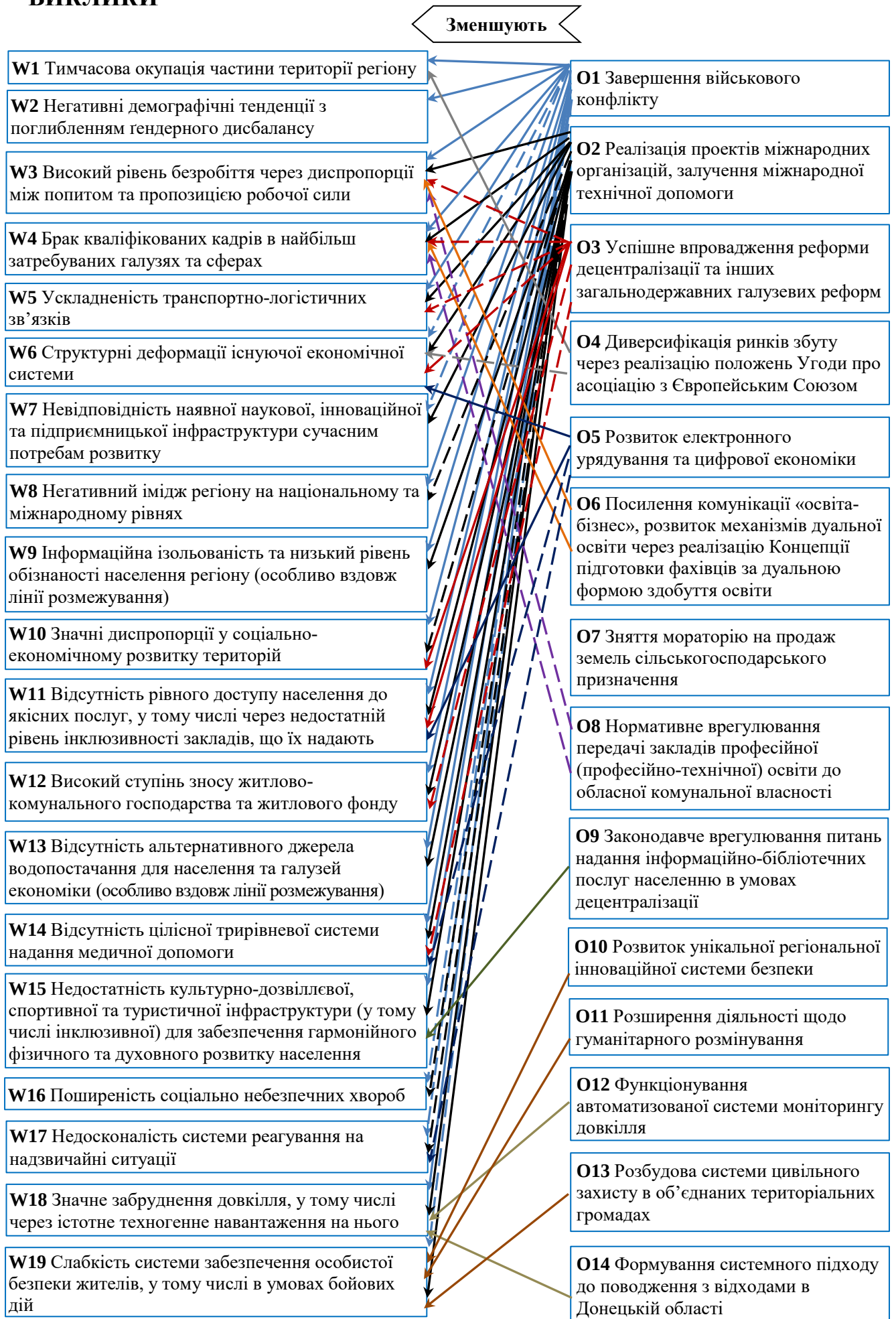
S8 Істотний потенціал для розвитку системи кардіохірургії

За підсумками 2018 року КЛПУ «Міський онкологічний диспансер м. Краматорська» посідає 10 місце за кількістю виконаних стентувань коронарних артерій (з 42-х кардіохірургічних центрів України), демонструючи істотне зростання показників діяльності порівняно з попереднім роком (в середньому у 1,5-2,5 раза). Всього на території області, підконтрольній українській владі, створено 2 сучасних кардіохірургічних центри - на базі КЛПУ «Міський онкологічний диспансер м. Краматорська» та КУ «Маріупольська міська лікарня швидкої медичної допомоги».

Подальшому розвитку системи кардіохірургії Донецької області може сприяти припинення конфлікту, а отже – повернення під контроль української влади значної матеріально-технічної бази та кадрового потенціалу, який залишився на території м. Донецьк, який на теперішній час знаходиться на тимчасово окупованій території регіону.

Важливим чинником, який може підтримати цю сильну сторону, є успішне впровадження медичної реформи, а також Концепції розвитку електронного урядування в Україні у галузі охорони здоров'я (зокрема, створення базових медичних реєстрів, запровадження електронної медичної картки пацієнта та електронного рецепту, розвиток інтегрованих медичних інформаційних систем тощо). В контексті розвитку кадрового та матеріального забезпечення підсиленню цієї сторони може сприяти реалізація проектів міжнародних організацій та залучення міжнародної технічної допомоги.

ВИКЛИКИ

Найбільшу підтримку з боку сприятливого зовнішнього середовища можуть отримати наступні виклики, які постають перед Донецькою областю:

W3 Високий рівень безробіття через диспропорції між попитом та пропозицією робочої сили

Рівень безробіття у Донецькій області становить 14% (по Україні цей показник складає 8,8%). Серед найбільш важливих чинників, які обумовлюють високий рівень безробіття в регіоні – невідповідність пропозиції робочої сили попиту на регіональному ринку праці.

Зменшити негативний вплив цієї слабкої сторони дозволить успішне впровадження реформи професійної (професійно-технічної) освіти та освітньої реформи в цілому. Позитивні наслідки матимуть також проекти міжнародних організацій та міжнародної технічної допомоги, спрямовані на створення нових робочих місць, стимулювання розвитку ініціатив мікробізнесу та самозайнятості, професійну підготовку та покращення професійних навичок безробітного населення (у тому числі з числа внутрішньо переміщених осіб).

Додаткові можливості щодо зайнятості населення може створити також припинення військового конфлікту та повернення під контроль української влади тимчасово окупованих територій регіону.

W4 Брак кваліфікованих кадрів в найбільш затребуваних галузях та сферах

Протягом останніх років в Донецькій області спостерігається посилення відтоку населення та загострення браку кваліфікованих кадрів, зокрема за ключовими напрямками функціонування бюджетної сфери. Зокрема, у закладах охорони здоров'я укомплектованість лікарями складає лише 69%; у закладах загальної середньої освіти спостерігається істотне зростання вакансій: у 2018 році – майже удвічі порівняно з попереднім роком. Актуальним питанням залишається недостатність педагогічних працівників, що мають спеціальну (корекційну) освіту, та фахівців з педагогіки толерантності.

Вирішення питання щодо кадрового дефіциту в бюджетних установах, органах державного управління та місцевого самоврядування ускладняється відсутністю регіонального тренінгового центру для підвищення знань працівників, оскільки Донецький обласний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій залишився на тимчасово окупованій території у м. Донецьк.

Також в області існує гостра потреба у робітничих кадрах. Одночасно матеріально-технічна база професійної (професійно-технічної) освіти є застарілою та не дозволяє забезпечити якісну підготовку робітників з урахуванням сучасних вимог роботодавців.

Зменшити негативний вплив цієї слабкої сторони дозволить успішне впровадження реформи професійної (професійно-технічної) освіти, у тому числі через розвиток механізмів дуальної освіти та нормативне врегулювання передачі закладів професійної (професійно-технічної) освіти до обласної комунальної власності з подальшим вирішенням питань їх матеріально-технічного та кадрового забезпечення. Вирішенню останнього питання сприятиме також залучення фінансової підтримки міжнародних партнерів (зокрема, реалізація проекту щодо створення центрів професійної досконалості в рамках Угоди між Урядом України та ЄС про фінансування заходу «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України»), а також припинення військового конфлікту на території області.

W6 Структурні деформації існуючої економічної системи

Ключовими структурними проблемами економіки Донецької області є переважна спеціалізація промислового комплексу на виробництві проміжних продуктів з низьким ступенем переробки сировини (близько 90% промислового виробництва припадає на металургію, добувну промисловість, постачання електроенергії та виробництво коксу), істотна енергоємність (Донеччина – друга серед інших регіонів за обсягом споживання теплової та електричної енергії), суттєва залежність від зовнішньої торгівлі (частка експорту товарів у валовому регіональному продукті становить 75%), низька роль малого та середнього підприємництва, а також невідповідність ступеню розвитку окремих видів економічної діяльності існуючому в регіоні попиту та потребі (з урахуванням наявної сировинної бази).

Виклик структурної перебудови регіональної економіки є одним з найактуальніших з точки зору стратегічного фокусування. Для вирішенні цього питання велике значення матиме ефективність впровадження загальнодержавних реформ щодо створення сприятливих умов для розвитку бізнесу та залучення інвестицій, реформування енергетичного сектору, подальшої модернізації промисловості та розбудови інфраструктури. Не менш важливою розглядається діяльність міжнародних організацій та інших міжнародних партнерів, спрямована на розвиток малого та середнього бізнесу, а також підтримку тих видів економічної діяльності, які мають найбільші перспективи для інтеграції у глобальні ланцюги доданої вартості.

Опосередкований стимулюючий вплив щодо проведення модернізації та оновлення виробничих потужностей здійснюватиме можливість виходу на нові ринки збуту завдяки реалізації Угоди про асоціацію з Європейським Союзом та, відповідно, необхідність адаптувати вироблену продукцію до світових стандартів та технічних регламентів, вимог Європейського Союзу.

З точки зору збільшення частки галузей із високим рівнем доданої вартості у структурі регіональної економіки, сприятливою розглядається тенденція розвитку цифрової економіки та інформаційних технологій, з точки зору покращення інвестиційного клімату – можливість припинення військового конфлікту на території області.

W11 Відсутність рівного доступу населення до якісних послуг, у тому числі через недостатній рівень інклюзивності закладів, що їх надають

Для жителів сільських населених пунктів регіону та населених пунктів вдовж лінії розмежування часто немає можливості у зручній спосіб отримати якісні адміністративні та соціальні послуги через віддаленість відповідних закладів. Ситуація ускладнюється нерозвиненістю системи надання адміністративних послуг в електронному вигляді, неврахуванням у більшості приміщень, де надаються послуги населенню, потреб осіб з інвалідністю та маломобільних груп, а також відсутністю бази даних надавачів соціальних сервісів у новостворених громадах.

Усунути цей виклик дозволить успішне впровадження реформи децентралізації, яка передбачає максимальне наближення базових послуг до населення, а також інших галузевих загальнодержавних реформ, включаючи реформу системи соціального захисту (зокрема, щодо затвердження стандартів обслуговування населення, створення центрів, в яких в одному приміщенні надаються адміністративні та соціальні послуги тощо). Важливе значення матиме розвиток системи електронного урядування та модернізації публічних послуг шляхом розвитку електронних послуг.

Також очікується позитивний вплив від припинення збройного конфлікту та подальшої реалізації проектів міжнародних партнерів, які особливо фокусуються на населених пунктах, наближених до лінії розмежування, а також тих, що приймають внутрішньо переміщених осіб.

W14 Відсутність цілісної трирівневої системи надання медичної допомоги

Усі заклади охорони здоров'я III рівня надання медичної допомоги, які за своєю потужністю мають можливість обслуговувати понад 350 тисяч населення, залишилися на тимчасово окупованій території Донецької області. В результаті цього населення регіону не має можливості отримувати високоспеціалізовану медичну допомогу та вимушено звертатися до багатопрофільних обласних лікарень інших регіонів (всього до інших областей вже спрямовано понад 10 тисяч хворих).

Вирішення цього питання, з одного боку, можливе через припинення збройного конфлікту, а отже – повернення під контроль української влади відповідних закладів третинного рівня надання медичної допомоги, що залишилися на території тимчасово окупованого м. Донецьк.

З іншого боку, розбудова відповідної системи, на території області, що на теперішній час залишається підконтрольною українській владі, може бути підтримана через залучення фінансової підтримки міжнародних партнерів, а також успішне впровадження медичної реформи та Концепції розвитку електронного урядування в Україні у галузі охорони здоров'я.

W18 Значне забруднення довкілля, у тому числі через істотне техногенне навантаження на нього

Для області характерне істотне навантаження на навколишнє середовище, в результаті чого регіон посідає перше місце за обсягом викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення (31,5% загальних викидів), друге місце за обсягом накопичених відходів (6,9% загального обсягу) та третє місце за обсягом скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти (20,0% загального скидання). Ситуація ускладнюється через недостатнє використання сучасних технологій для зменшення впливів на довкілля на промислових підприємствах, зокрема, на підприємствах агропромислового комплексу.

Вирішення питань захисту навколишнього природного середовища також має стратегічний характер. Мінімізація негативного впливу від цього виклику може бути пов'язана з припиненням бойових дій, які створюють додаткові ризики для стану довкілля, реалізацією проектів міжнародних організацій та міжнародної технічної допомоги, які мають екологічну спрямованість.

Серед сприятливих чинників також запровадження в регіоні автоматизованої системи моніторингу (6 стаціонарних постів моніторингу стану повітря та 2 автоматизованих пости контролю на р. Сіверський Донець), формування системного підходу до поводження з усіма типами відходів завдяки розробці відповідних регіональних програм.

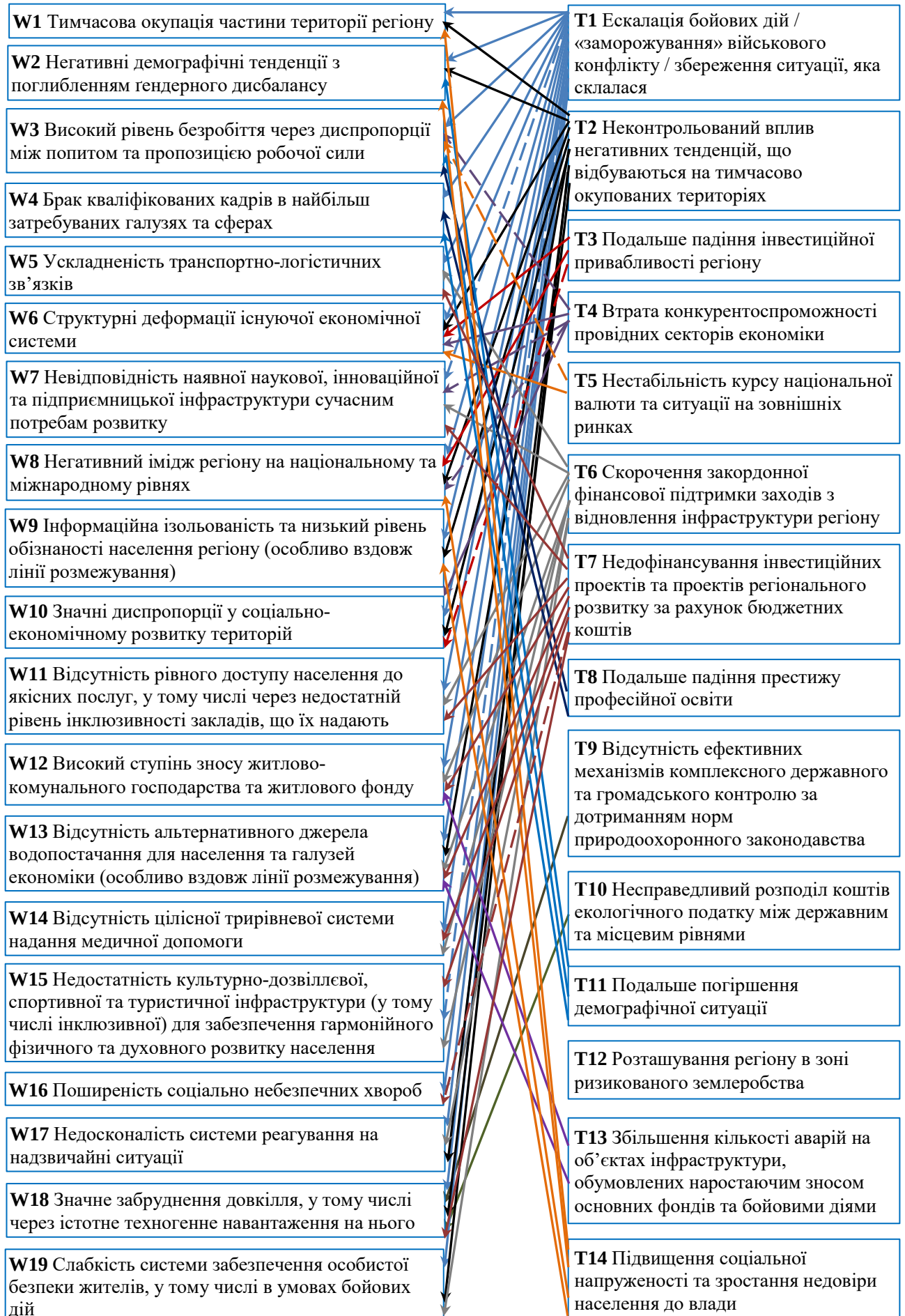
W19 Слабкість системи забезпечення особистої безпеки жителів, у тому числі в умовах бойових дій

Загрозами особистій безпеці для населення регіону є зростання кількості випадків дискримінації та порушення прав людини (переважно в умовах проведення бойових дій); завдання шкоди здоров'ю та життю цивільного населення через забрудненість територій вибухонебезпечними предметами; зростання вуличної злочинності; поширення випадків гендерної дискримінації, гендерно-зумовленого насильства, сексуального насильства; наявність великої кількості безпритульних тварин.

Зменшити негативний вплив цього виклику допоможе припинення бойових дій, залучення міжнародної технічної допомоги на реалізацію проектів у соціально-гуманітарній та безпековій сферах, розвиток унікальної регіональної інноваційної системи безпеки (включає Єдиний сервісно-аналітичний центр ГУНП в Донецькій області (UASC), колл-центр «102», понад 100 камер інтелектуального відеоспостереження, мобільний додаток «Поліція 102»), розширення діяльності щодо гуманітарного розмінування (завдяки створенню у 2019 році регіонального Центру гуманітарного розмінування), а також розбудови системи цивільного захисту в об'єднаних територіальних громадах (шляхом створення будинків безпеки, в яких знаходяться пожежно-рятувальна служба, підрозділи поліції та/або швидкої медичної допомоги).

РИЗИКИ

Посилюють

Найбільші ризики щодо посилення наявних в регіоні слабких сторін мають наступні несприятливі чинники зовнішнього середовища:

T1 Ескалація бойових дій / «заморожування» військового конфлікту / збереження ситуації, яка склалася

Проведення бойових дій на території області має негативний вплив практично на усі сфера регіонального розвитку, призводить до чисельних людських жертв, руйнування житлового фонду та важливих об'єктів інфраструктури.

Так, станом на 01.01.2019 в області залишалися зруйнованими (пошкодженими) 6,1 тис. об'єктів інфраструктури, включаючи 6,0 тис. житлових будинків, 40 закладів освіти, 16 медичних закладів, 12 закладів культури та спорту, 18 промислових об'єктів, 8 об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури тощо.

Переважну більшість тих, на кому негативно позначаються бойові дії – це цивільне населення, особливо жінки і діти (включаючи внутрішньо переміщених осіб). Як наслідок – ризик подальшого погіршення демографічної ситуації, загострення диспропорцій на ринку праці, поглиблення структурних деформацій економіки, ускладнення доступу населення до якісних послуг та об'єктів інфраструктури, зростання загроз особистій безпеці жителів області.

Вплив зазначеного чинника може мати декілька сценаріїв розвитку.

Перший сценарій – загострення бойових дій, що може призвести до зростання кількості людських жертв та випадків руйнування об'єктів інфраструктури. У такому випадку виникає ризик суттєвої зміни внутрішньої ситуації та зовнішнього середовища, виникнення додаткових проблем та викликів, зміни пріоритетів діяльності та неможливості ефективного впровадження управлінських рішень.

Другий сценарій – збереження ситуації, яка склалася на теперішній час. У такому випадку усі виявлені слабкі сторони регіону будуть послаблювати позиції регіону. В першу чергу, буде спостерігатися подальші негативні наслідки від окупації істотної частини регіону, його економічного та людського потенціалу.

Третій сценарій – «заморожування» військового конфлікту. Такий сценарій передбачатиме істотні витрати, пов'язані з бойовими діями та їх наслідками, оскільки ймовірність повного припинення вогню вздовж лінії розмежування залишається достатньо низькою.

T2 Неконтрольований вплив негативних тенденцій, що відбуваються на тимчасово окупованих територіях

Для розвитку території Донецької області істотну загрозу можуть становити, зокрема, такі негативні тенденції на тимчасово окупованих територіях, як неповне додержання норм міжнародного права для захисту життя мирного населення, виникнення надзвичайних ситуацій воєнного, техногенного й антропогенного характеру з транскордонним впливом (зокрема, загострення бойових дій, інтенсифікація обстрілів та їх наслідки; погіршення стану довкілля, підтоплення територій, просідання ґрунту й отруєння води внаслідок затоплення шахт тощо).

Виникнення таких ситуацій є істотним ризиком практично для усіх галузей регіонального розвитку та може загострити такі слабкі сторони, як складна демографічна ситуація, структурні деформації економіки, негативний імідж регіону та інформаційна ізоляція населення, істотні диспропорції соціально-економічного розвитку (особливо територій, наближених до лінії розмежування). У зоні найбільшого ризику може опинитися також ситуація із водопостачанням у населених пунктах області, а також загрози екологічного характеру, які обумовлюють особливу потребу у захисті критичної інфраструктури.

T6 Скорочення закордонної фінансової підтримки заходів з відновлення інфраструктури регіону

Залучення коштів міжнародної технічної допомоги та реалізація проектів міжнародних організацій є важливим чинником розвитку інфраструктури регіону, а також підвищення його спроможності реагувати на виклики та вирішувати ключові проблеми: протягом 2016-2018 років до регіону було залучено понад 3,0 млрд.грн. коштів міжнародної технічної допомоги. Зазначені кошти спрямовані на оновлення закладів охорони здоров'я, освіти, культури, а також ключових інфраструктурних об'єктів систем життєзабезпечення (в першу чергу, систем водопостачання).

Можливими чинниками скорочення закордонної фінансової підтримки може стати зростання корупційних витрат або створення штучних перепон в умовах щодо отримання фінансової підтримки.

T7 Недофінансування інвестиційних проектів та проектів регіонального розвитку за рахунок бюджетних коштів

Реалізація проектів, спрямованих на вирішення питань регіонального розвитку, передбачає активне використання коштів як державного, так і місцевих бюджетів. Зокрема, протягом 2015-2018 роках на реалізації заходів та проектів щорічних програм економічного і соціального розвитку регіону використано понад 16 млрд.грн. коштів державного, обласного, районних, міських бюджетів, а також бюджетів об'єднаних територіальних громад.

Бюджетні кошти спрямовуються переважно на розвиток та оновлення існуючої інженерної та соціальної інфраструктури, підвищення якості та доступності послуг для населення.

Можливими чинниками недофінансування проектів за бюджетні кошти може стати невиконанням умов договору з боку постачальників, відміна торгів у зв'язку з некоректною подачею документів учасниками, затягування процедур затвердження проектів профільними комісіями, несвоєчасний розподіл коштів державного бюджету та перерахування коштів органами Державної казначейської служби, загроза фінансування проектів наприкінці бюджетного року.

Основна загроза для реалізації проектів за бюджетні кошти полягає у ризиках їх несвоєчасної реалізації, не завершення реалізації або не реалізація в цілому.